

Inventaris Wob-verzoek W17-09									
		wordt verstrekt				weigeringsgronden			
nr.	document	reeds openbaar	niet	geheel	deels	10.1.c	10.2.e	10.2.g	11.1
	NTS2017831								
1	Aanvraagformulier				x		x	x	
2	Projectvoorstel				x			x	
3	Niet-technische samenvatting	x							
4	Bijlage beschrijving dierproeven				x			x	
5	DEC-advies				x		x	x	
6	Ontvangstbevestiging				x		x	x	
7	Advies CCD		x						x
8	Beschikking en vergunning				x		x	x	

Aanvraag Projectvergunning Dierproeven Administratieve gegevens

- U bent van plan om één of meerdere dierproeven uit te voeren.
- Met dit formulier vraagt u een vergunning aan voor het project dat u wilt uitvoeren. Of u geeft aan wat u in het vergunde project wilt wijzigen.
- Meer informatie over de voorwaarden vindt u op de website www.centralecommissiedierproeven.nl of in de toelichting op de website.
- Of bel met 0900-2800028 (10 ct/min).

1 Gegevens aanvrager

- 1.1 Heeft u een deelnemernummer van de NVWA?
Neem voor meer informatie over het verkrijgen van een deelnemernummer contact op met de NVWA.
- Ja > Vul uw deelnemernummer in 80100 KNAW - [REDACTED]
- Nee > U kunt geen aanvraag doen
- 1.2 Vul de gegevens in van de instellingsvergunninghouder die de projectvergunning aanvraagt.
- Naam instelling of organisatie [REDACTED] KNAW
- Naam van de portefeuillehouder of diens gemachtigde KNAW [REDACTED]
- KvK-nummer 54667089
- 1.3 Vul de gegevens van het postadres in.
Alle correspondentie van de CCD gaat naar de portefeuillehouder of diens gemachtigde en de verantwoordelijke onderzoeker.
- Straat en huisnummer [REDACTED]
- Postbus 19121
- Postcode en plaats 1000GC Amsterdam
- IBAN [REDACTED]
- Tenaamstelling van het rekeningnummer [REDACTED]
- 1.4 Vul de gegevens in van de verantwoordelijke onderzoeker.
- (Titel) Naam en voorletters [REDACTED] Dhr. Mw.
- Functie [REDACTED]
- Afdeling [REDACTED]
- Telefoonnummer [REDACTED]
- E-mailadres [REDACTED]
- 1.5 *(Optioneel)* Vul hier de gegevens in van de plaatsvervangende verantwoordelijke onderzoeker.
- (Titel) Naam en voorletters [REDACTED] Dhr. Mw.
- Functie [REDACTED]
- Afdeling [REDACTED]
- Telefoonnummer [REDACTED]
- E-mailadres [REDACTED]

- 1.6 *(Optioneel)* Vul hier de gegevens in van de persoon die er verantwoordelijk voor is dat de uitvoering van het project in overeenstemming is met de projectvergunning.
- (Titel) Naam en voorletters Dhr. Mw.
- Functie
- Afdeling
- Telefoonnummer
- E-mailadres
- 1.7 Is er voor deze projectaanvraag een gemachtigde?
- Ja > *Stuur dan het ingevulde formulier Melding Machtiging mee met deze aanvraag*
- Nee

2 Over uw aanvraag

- 2.1 Wat voor aanvraag doet u?
- Nieuwe aanvraag > Ga verder met vraag 3
- Wijziging op (verleende) vergunning die negatieve gevolgen kan hebben voor het dierenwelzijn
- Vul uw vergunde projectnummer in en ga verder met vraag 2.2
- Melding op (verleende) vergunning die geen negatieve gevolgen kan hebben voor het dierenwelzijn
- Vul uw vergunde projectnummer in en ga verder met vraag 2.3
- 2.2 Is dit een *wijziging* voor een project of dierproef waar al een vergunning voor verleend is?
- Ja > Beantwoord dan in het projectplan en de niet-technische samenvatting alleen de vragen waarop de wijziging betrekking heeft en onderteken het aanvraagformulier
- Nee > Ga verder met vraag 3
- 2.3 Is dit een *melding* voor een project of dierproef waar al een vergunning voor is verleend?
- Nee > Ga verder met vraag 3
- Ja > Geef hier onder een toelichting en ga verder met vraag 6

3 Over uw project

- 3.1 Wat is de geplande start- en einddatum van het project?
- Startdatum 1 - 1 - 2018
- Einddatum 31 - 12 - 2022
- 3.2 Wat is de titel van het project?
- Monitoring individuele variatie in natuurlijke populaties van holenbroedende zangvogels
- 3.3 Wat is de titel van de niet-technische samenvatting?
- Monitoring individuele variatie in natuurlijke populaties van holenbroedende zangvogels
- 3.4 Wat is de naam van de Dierexperimentencommissie (DEC) aan wie de instellingsvergunninghouder doorgaans haar projecten ter toetsing voorlegt?
- Naam DEC Dierexperimentencommissie KNAW
- Postadres XXXXXXXXXX
- E-mailadres XXXXXXXXXX

4 Betaalgegevens

- 4.1 Om welk type aanvraag gaat het? Nieuwe aanvraag Projectvergunning € 1035 Lege
 Wijziging € Lege
- 4.2 Op welke wijze wilt u dit bedrag aan de CCD voldoen.
Bij een eenmalige incasso geeft u toestemming aan de CCD om eenmalig het bij 4.1 genoemde bedrag af te schrijven van het bij 1.2 opgegeven rekeningnummer.
 Via een eenmalige incasso
 Na ontvangst van de factuur

5 Checklist bijlagen

- 5.1 Welke bijlagen stuurt u mee?
- Verplicht
- Projectvoorstel
- Niet-technische samenvatting
- Overige bijlagen, indien van toepassing
- Melding Machtiging
-

6 Ondertekening

- 6.1 Print het formulier uit, onderteken het en stuur het inclusief bijlagen via de beveiligde e-mailverbinding naar de CCD of per post naar:
- Centrale Commissie
 Dierproeven
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag
- Ondertekening door de instellingsvergunninghouder of gemachtigde (zie 1.7). De ondergetekende verklaart:
- dat het projectvoorstel is afgestemd met de Instantie voor Dierenwelzijn.
 - dat de personen die verantwoordelijk zijn voor de opzet van het project en de dierproef, de personen die de dieren verzorgen en/of doden en de personen die de dierproeven verrichten voldoen aan de wettelijke eisen gesteld aan deskundigheid en bekwaamheid.
 - dat de dieren worden gehuisvest en verzorgd op een wijze die voldoet aan de eisen die zijn opgenomen in bijlage III van richtlijn 2010/63/EU, behalve in het voorkomende geval de in onderdeel F van de bijlage bij het bij de aanvraag gevoegde projectvoorstel gemotiveerde uitzonderingen.
 - dat door het ondertekenen van dit formulier de verplichting wordt aangegaan de leges te betalen voor de behandeling van de aanvraag.
 - dat het formulier volledig en naar waarheid is ingevuld.

Naam

Functie

Plaats Amsterdam

Datum 15 2 2017

Handtekening

Format

Projectvoorstel dierproeven

- Dit format gebruikt u om uw projectvoorstel van de dierproeven te schrijven
- Bij dit format hoort de bijlage Beschrijving dierproeven. Per type dierproef moet u deze bijlage toevoegen.
- Meer informatie over het projectvoorstel vindt u op de website www.centralecommissiedierproeven.nl.
- Of neem telefonisch contact op. (0900-2800028).

1 Algemene gegevens

- 1.1 Vul uw deelnemernummer van de NVWA in.
- 1.2 Vul de naam van de instelling of organisatie in.
- 1.3 Vul de titel van het project in.

2 Categorie van het project

- 2.1 In welke categorie valt het project. Fundamenteel onderzoek
- U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.* Translationeel of toegepast onderzoek
- Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de
- Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- Hoger onderwijs of opleiding
- Forensisch onderzoek
- Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Algemene projectbeschrijving

3.1 Achtergrond

Licht het project toe. Beschrijf de aanleiding, de achtergrond en de context. Besteed aandacht aan de bij vraag 2 aangekruiste categorieën.

- Geef in geval van 'wettelijk vereiste dierproeven' aan welke wettelijke eisen (in relatie tot beoogd gebruik en markttoelating) van toepassing zijn.
- Geef in geval van 'routinematige productie' aan welk(e) product(en) het betreft en voor welke toepassing(en).
- Geef in geval van 'hoger onderwijs of opleiding' aan waarom in dit project, in relatie tot het opleidingsprogramma en eindtermen, is gekozen voor dierproeven.

Binnen de afdeling ██████ van de vergunninghoudende onderzoeksinstantie wordt

binnen de onderzoeksgebieden van het ████████ KNAW een aantal wilde populaties van hollenbroedende zangvogels (koolmees, pimpelmees, zwarte mees, bonte vliegenvanger, boomklever) al decennialang gevolgd (1955-heden). Binnen dit onderzoek worden gegevens op gestandaardiseerde wijze verzameld van individueel gekende dieren en hierdoor is het mogelijk processen als reproductie en sterfte op individueel niveau te verbinden met hun consequenties op populatieniveau. Hollenbroeders zijn uitermate geschikt hiervoor, omdat ze door onderzoekers aangeboden broedmogelijkheden prefereren boven natuurlijke holtes. Daardoor keren ze veelal terug naar dezelfde nestkasten en zijn overlevingsschattingen en het reproductief succes van individuen goed te schatten en over de jaren te vergelijken. We kijken naar een groot aantal zgn. life-history eigenschappen (zoals legdatum, legselgrootte, aantal legsels per jaar) maar ook morfologische eigenschappen (grootte, gewicht), gedrag en naar genotypes (waarvoor het afnemen van een bloedmonster voor DNA isolatie nodig is). Deze gegevens worden als standaard gegevens in onze databank opgeslagen en worden voor veel doeleinden gebruikt, soms jaren later, zoals bij bestudering van de demografische veranderingen in de gevolgde populaties.

Dit lange-termijn populatie-onderzoek is de basis geweest van nieuwe fundamentele en op toepassing gerichte inzichten zoals beschreven in honderden publicaties (waarvan een tiental in Nature en Science) en tientallen proefschriften. In de laatste jaren zijn in het bijzonder fundamenteel wetenschappelijke vragen rond de grenzen aan het aanpassingsvermogen aan snel veranderende omstandigheden (bijvoorbeeld klimaatverandering) in het middelpunt van de belangstelling komen te staan. Deze vragen hadden niet beantwoord kunnen worden zonder de beschikbaarheid van de gegevens van deze lange termijn monitoring. Meer toegepaste vragen gaan over de rol van koolmezen bij het bestrijden van plagen in boomgaarden en over het effect van nachtelijke verlichting op het broedsucces van zangvogels.

In sommige gevallen worden eieren of nestjongen van de ene nestkast naar de andere nestkast verplaatst. In de afgelopen jaren doen we ook veel aan genetische analyses van de wilde populaties. Voor deze analyses gebruiken we DNA van wilde vogels uit een druppel bloed en we verzamelen hiertoe eenmalig een bloedmonster van de dieren die we vangen. Met deze aanvraag willen een vergunning verkrijgen om de lange-termijn monitoring voort te zetten in de periode 1 jan 2018 – 31 dec 2022. De verkregen gegevens zullen, samen met de historische data, worden gebruikt voor verschillende subdoelen die deels bekend zijn (gerubriceerd in vijf clusters zoals beschreven onder 3.2.) maar ook nog deels te bepalen. Dit protocol is een voortzetting van een reeks positief beoordeelde DEC-protocollen CTE-0704 (2007-2012) en ████████ 10.07 (2012-2017). Dit laatste protocol loopt af per 31/12/2017.

3.2 Doel

Beschrijf de algemene doelstelling en haalbaarheid van het project.

- In het geval het project gericht is op één of meer onderzoeksdoelen: op welke vra(a)g(en) dient dit project antwoord(en) te verschaffen?
- In geval het een ander dan een onderzoeksdoel betreft: in welke concrete behoefte voorziet dit project?

De hoofddoelstelling van het aangevraagde project is de continuering van het verzamelen van data aan individueel gekende nestkastbroedende vogels in de studiegebieden van de onderzoeksinstelling. De data die op basis van dit protocol verzameld worden zullen in een zeer groot aantal studies gebruikt worden die voor het grootste deel ondergebracht kunnen worden in vijf clusters:

- (1) plasticiteit van eigenschappen - hoe wordt de expressie van het fenotype beïnvloedt door omgevingsvariabelen
 - (2) fitness consequenties van eigenschappen - hoe hangt overleving en reproductie samen met de eigenschappen van het dier
 - (3) erfelijkheid van eigenschappen - in welke mate worden eigenschappen overgeërfd en wat
-

is de rol van de omgeving daarbij

(4) identificeren van genen onderliggend aan eigenschappen - welke delen van het genoom bepalen de eigenschappen van het dier, in interactie met de omgeving

(5) populatiedynamica - hoe veranderen de aantallen en de samenstelling van de populatie onder invloed van selectie en van omgevingsvariabelen.

De hoofddoelstelling van het project is zonder meer haalbaar gezien de zeer ruime ervaring die wij hebben in het verzamelen van deze data, de aanwezige infrastructuur en het gekwalificeerde personeel. Bovendien is de verzamelde data gepubliceerd in grote aantallen publicaties, onder andere in gerenommeerde tijdschriften als Nature en Science.

Dit gehele onderzoek zal alleen uitgevoerd worden als het vergund is via de Wet Natuurbescherming, waarvoor de aanvraag momenteel in behandeling is.

3.3 Belang

Beschrijf het wetenschappelijk en/of maatschappelijk belang van de hierboven beschreven doelstelling(en).

Het belang van de voortzetting van het verzamelen van deze data, die reeds een termijn van decennia bestrijken, is groot. De maatschappelijke relevantie van het onderzoek is onder andere gebleken uit het beantwoorden van de volgende vragen: hoe snel kunnen soorten zich aanpassen aan klimaatverandering? Wat is de rol van koolmezen bij het bestrijden van plagen in boomgaarden? en wat zijn de effecten van nachtelijke verlichting op het broedsucces van zangvogels? De wetenschappelijke relevantie is dat het onderzoek van de betrokken onderzoekers internationaal leidend is. Verschillende projecten die zijn of worden uitgevoerd zijn zeer succesvol gebleken: i) de invloed van klimaatsverandering op legdatumveranderingen in koolmezen, ii) het onderzoek aan persoonlijkheidsverschillen bij koolmezen, iii) het migratiegedrag van bonte vliegenvangers, iv) partnerkeuze bij pimpelmezen v) de invloed van kunstmatig licht op vogelpopulaties. Dit succes was alleen mogelijk door de beschikbaarheid van de basisinformatie die binnen het in dit protocol voorgestelde onderzoek verzameld wordt. Tevens lag dit onderzoek aan de basis voor het ecologische genoomonderzoek aan de koolmees en zijn er belangrijke stappen gezet in het verklaren van de populatiedynamica. Tevens geeft continuering ook meerwaarde aan de tot nu toe verzamelde data. Hierbij valt te denken aan de geconstrueerde stamboom uit de data die al is verzameld. Het verhogen van het aantal generaties zal de nauwkeurigheid van deze stamboom verder vergroten. Daarnaast levert monitoring van deze soorten belangrijke gegevens op over de populatietrends wat directe informatie oplevert voor de bestudeerde soorten over eventueel te nemen beheersmaatregelen.

3.4 Onderzoeksstrategie

3.4.1 Geef een overzicht van de algemene opzet van het project (strategie).

Ieder jaar wordt in een aantal terreinen (de nestkast-gebieden van het vergunninghoudende onderzoeksinstituut) de nestkasten wekelijks bezocht. Deze terreinen zijn representatief voor de populatie holenbroedende zangvogels in Nederland en voor de verschillende arme en rijke bossen van Nederland. Nestbouw, de soort die broedt, het aantal eieren, het aantal jongen en hun leeftijd wordt geregistreerd. De handelingen zijn onder te brengen in 8 verschillende onderdelen. De verschillende onderdelen hebben een directe link met meerdere in de doelen benoemde clusters.

1. *Het vangen van vogels*

Het vangen van de vogels ligt aan de basis van alle 5 de clusters. Het vormt ook de basis voor de andere onderdelen.

2. *Het ringen van vogels*

De gevangen dieren worden geringd met een Vogeltrekstation uniek genummerd

aluminium ring als ze nog ongeringd zijn. Daarnaast krijgen ze evt een unieke combinatie van kleurringen – zodat ze ook op afstand geïdentificeerd kunnen worden – en eventueel een transponderring (een ring met daarin een passieve transponder met een unieke code die kan worden gelezen door een transponderreader met een antenne rond de nestkast opening). Het ringen van dieren is noodzakelijk om individuen te kunnen herkennen. Dat is essentieel voor alle clusters. Slechts met het weten van de identiteit van een individu zijn zijn eigenschappen te koppelen aan de in alle verschillende clusters genoemde doelen.

3. *Standaard biometrie*

De biometriegegevens van de vogels vormen de basis van de morfologische eigenschappen die bestudeerd worden. Die spelen een belangrijke rol bij alle 5 de clusters.

4. *Het nemen van een bloedmonster*

Bloedmonsters worden genomen om gebruikt te worden voor DNA en/of voor een hormoon- en andere fysiologische parameter analyse. De genetische informatie die gehaald wordt uit het bloedmonster is noodzakelijk voor het bepalen van de erfelijkheid (cluster 3), om te onderzoeken welke genen bij de eigenschappen betrokken zijn (cluster 4) en in steeds toenemende mate ook voor het volgen van populatieveranderingen (cluster 5). De fysiologische metingen zijn eigenschappen die we over lange termijn volgen (cluster 1-4). Het erfelijke materiaal wordt ook gebruikt voor het natreken van de afkomst van dieren voor populatie onderzoek (cluster 5).

5. *Het trekken van een veer*

Dit onderdeel kan belangrijk zijn voor alle clusters. Zo kan de kleur bepaald worden als morfologische eigenschap (cluster 1-4), kan er DNA uit geïsoleerd worden (cluster 3-5), kan non-invasief stress gemeten worden (cluster 1-3) en kan het gebruikt worden voor demografische gegevens (cluster 5).

6. *Markeren van jongen voor ringleeftijd*

Jongen van 0-7 dagen oud kunnen individueel worden gemerkt door het verwijderen van één of meerdere donsveertjes. Deze donsveertjes hebben een vast patroon op het lichaam en door het selectief verwijderen kunnen individuele en nest-patronen gemaakt worden om dieren te herkennen na het uitwisselen tussen nesten. Net als bij onderdeel 2 is dit noodzakelijk voor alle doelen. Met name als er eigenschappen worden gemeten voor de ringleeftijd.

7. *Inspuiten van zwaar water*

Van een klein aantal oudervogels (<250 adulten per jaar) bepalen we de totale dagelijkse energieuitgave. Dit is een eigenschap die gelinkt kan worden aan cluster 1 en 2.

8. *Verplaatsen van jongen tussen nestkasten*

Het verplaatsen van jongen is nodig om te kunnen bestuderen welke hoeveelheid van de gevonden variatie wordt veroorzaakt door de biologische ouders en welk gedeelte door de opgroeiomstandigheden. Dit is essentieel voor cluster 3, het bepalen van de overerfbaarheid van eigenschappen en een belangrijk hulpmiddel voor doelen in cluster 4. Ook bestuderen we hiermee de plasticiteit van eigenschappen, doordat deze kunnen

worden beïnvloed door verschillen in opgroeiomstandigheden.

Bij de hierboven beschreven onderdelen is, op basis van jarenlange ervaring, rekening gehouden met de gevoeligheid van de betreffende vogelsoort. Aangezien niet elke soort hetzelfde reageert op de handelingen zullen handelingen die resulteren in ernstige verstoring bij een bepaalde soort niet uitgevoerd worden. Zo kunnen, bijvoorbeeld, vrouwelijk bonte vliegenvangers wel bij het broeden geringd worden, maar broedende koolmezen niet.

3.4.2 Geef een overzicht op hoofdlijnen van de verschillende onderdelen van het project en de daarbij gebruikte type(n) dierproef of dierproeven.

De onderdelen van het onderzoek aan de dieren in hun natuurlijke habitat zijn:

1. Het vangen van de vogels

Vogels worden gevangen, of met mistnetten of in de nestkasten. Bij avondcontroles in de winter worden volwassen dieren uit de nestkast gepakt, tijdens het broedseizoen worden de ouders in de nestkast gevangen wanneer ze de jongen voeren. Dit gebeurt door een klapdeurtje: dit deurtje wordt aan de binnenkant van de nestkast geplaatst en het dier sluit het deurtje wanneer het de nestkast inkomt. De nestjongen worden uit de nestkast gepakt.

2. Het ringen van de vogels

Gevangen adulten en nestjongen worden geringd met een Vogeltrekstation uniek genummerde aluminium ring (indien nog ongeringd). Daarnaast krijgen de adulten eventueel een unieke combinatie van kleurringen – zodat ze ook op afstand geïdentificeerd kunnen worden – en eventueel een transponderring (een ring met daarin een passieve transponder met een unieke code die kan worden gelezen door een transponderreader met een antenne rond de nestkast opening).

3. Standaard biometrie

Van alle adulten en nestjongen wordt het gewicht, de vleugellengte, de handpenlengte, de tarsuslengte en bij sommige adulten ook de kop- en snavelengte.

4. Het nemen van een bloedmonster

Na het aanprikken met een naald van de vleugelvene of de pootvene wordt er met een capillair het vrijkomende bloed opgezogen, 10 µl voor DNA en max 50 µl voor hormoonbepalingen (alleen bij adulten). Dit is in alle gevallen <1% van BW.

5. Het trekken van een veer

In sommige gevallen wordt er een rug- of borstveertje, handpen of staartpen getrokken bij adulten.

6. Markeren van nestjongen voor de ringleeftijd

Jongen van 0-7 dagen oud kunnen nog niet geringd worden maar kunnen individueel worden gemerkt door het knippen of trekken van één of meerdere donsveertjes. Deze donsveertjes hebben een vast patroon op het lichaam en door het selectief verwijderen kunnen individuele en nest-patronen gemaakt worden om dieren te herkennen na het uitwisselen tussen nesten en/of om DNA monsters te kunnen koppelen aan ringnummers.

7. Het inspuiten van zwaar water

In een klein aantal gevallen bepalen we de totale dagelijkse energieuitgave van de vrijlevende ouders met behulp van zwaar water. 0.08-0.10 ml zwaar water wordt in het veld eenmalig ingespoten in de vogel. De dieren worden na 24 uur teruggevangen en er wordt een bloedmonster genomen of de adem wordt gemeten.

8. Verplaatsen van jongen tussen nestkasten

Jongen worden, op het moment dat er geen ouders in de kast zijn, uit de nestkast gehaald en

met het hele broedsel in een stoffenzakje gedaan dat warm gehouden wordt tijdens het vervoer naar een andere nestkast (max 15 min).

Een groot deel van bovengenoemde handelingen van het onderzoek zijn in feite niet vergunningplichtig: het ringen (incl. kleurringen en/of ringen met een transponder) van de vogels om ze individueel te herkennen, het markeren van nestjongen d.m.v. het knippen van donsveren. Ook alle metingen waarbij de dieren niet gehanteerd worden zoals het tellen van eieren in de nestkast, het nemen van video's of foto's in de nestkast en het markeren en/of verplaatsen van eieren vallen niet onder de Wod. Ook het verplaatsen van nestjongen van de ene kast naar de andere kast (<15 min verplaatsingstijd waarbij de jongen warm gehouden worden) is niet vergunningplichtig.

Een belangrijk punt is dat voor dit soort populatie-onderzoek alle dieren in de populatie betrokken worden. Dat maakt het onmogelijk een precies aantal dieren aan te geven omdat de populaties sterkt schommelen in hun populatiegrootte. Temperaturen, voedselbeschikbaarheid, ziektes en predatie variëren per seizoen en per jaar wat het onmogelijk maakt een exact aantal te bepalen. We hebben een inschatting gemaakt op basis van de gebruikte aantallen van de afgelopen jaren.

3.4.3 Beschrijf en benoem de logische samenhang van deze verschillende onderdelen en de eventuele fasering in de uitvoering. Vermeld eventuele mijlpalen en keuzemomenten.

De beschreven procedure wordt jaarlijks herhaald, het gaat hier om lange termijn onderzoek.

3.4.4 Benoem de typen dierproeven. Vul per type dierproef een bijlage Beschrijving dierproeven in.

Volgnummer	Type dierproef
1	Handelingen aan vogels
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Bijlage

Beschrijving dierproeven

- Deze bijlage voegt u bij uw projectvoorstel dierproeven.
- Per type dierproef moet u deze bijlage invullen en toevoegen.
- Meer informatie vindt u op de website www.centralecommissiedierproeven.nl.
- Of neem telefonisch contact op. (0900-2800028).

1 Algemene gegevens

- 1.1 Vul uw deelnemernummer van de NVWA in. 80100 - KNAW
- 1.2 Vul de naam van de instelling of organisatie in. Plaats van uitvoering van de experimenten: █████ KNAW
1.3 Vul het volgnummer en het type dierproef in.	Volgnummer	Type dierproef
	3.4.4.1	Handelingen aan vogels

Gebruik de volgnummers van vraag 3.4.4 van het format Projectvoorstel.

2 Beschrijving dierproeven

A. Experimentele aanpak en primaire uitkomstparameters

Beschrijf de keuze van de experimentele aanpak en de primaire uitkomstparameters.

Binnen het project worden, als sinds 1955, data verzameld van **alle** in nestkastbroedende individuen van holenbroedende zangvogels die in de studiepopulaties van het █████ KNAW in Nederland voorkomen. We kijken naar een groot aantal zgn. life-history eigenschappen (zoals legdatum, legselgrootte, aantal legsels per jaar) maar ook morfologische eigenschappen (grootte, gewicht), gedrag en naar genotypes (waarvoor een bloedmonster nodig is).

Uitkomstparameters zijn een 'burgerlijke stand' van de betreffende vogels, biometrische metingen aan die dieren, life history metingen (zoals legselgrootte en legdatum), bloed- en veermonsters van de dieren.

Beschrijf de beoogde behandeling van de dieren (inclusief de aard, de frequentie en de duur van de behandelingen waaraan de dieren worden blootgesteld) en onderbouw de gekozen aanpak.

In de onderstaande tabel staan de handelingen en technieken die gebruikt worden bij de vangst van een vogel. Keuze voor deze handelingen en technieken is gebaseerd op het langlopende onderzoek en zijn handelingen die nodig zijn om de gegevens te verzamelen die voor een groot aantal analyses noodzakelijk zijn zoals onder andere (1) plasticiteit van eigenschappen, (2) fitness consequenties van eigenschappen, (3) erfelijkheid van eigenschappen, (4) identificeren van genen onderliggend aan eigenschappen en (5) populatiedynamica. Voor alle handelingen zijn SOPs (Standard Operating Procedures) geschreven.

nr	Handeling	Bijzonderheid	Duur	Ongerief inschatting
1	Vangen en hanteren*	Met klapdeurtje in de nestkast	Maximaal half uur	Licht

	Vangen en hanteren*	Met mistnet	Maximaal 1 uur	Matig
2	Standaard biometrie*	Vleugellengte, handpenlengte, tarsuslengte, kop en snavelengte	Enkele minuten	Licht
	Transponder- en (kleur) ringen*	Afhankelijk van vraagstelling	Maximaal 1 minuut	Licht
	Veermonster	Knippen of trekken donsveertjes	Maximaal 1 minuut	Licht
3	Gewichtsbepaling*	In zakje	Maximaal 1 minuut	Licht
4	Veermonster	Rug- of borstveertje, handpen of staartpen trekken	Maximaal 1 minuut	Licht
5	Bloedafname	Uit vleugelvele of pootvene altijd minder dan 1% van BW	Maximaal 5 minuten	Licht
8	Injecteren IP en volgende dag terug vangen	Inspuiten zwaar water (DLW)	Maximaal 1 minuut	Licht
	Verplaatsen van nestjongen*	Vogels worden warm gehouden	Maximaal een kwartier	Licht

* Op zich geen dierproef maar vaak onderdeel van een dierproef

Adulten worden bij elke broedpoging gevangen, dit is 1-2 keer per jaar en tussen de 1 en 10 keer in hun leven (adulten hebben een 50% overlevingskans van broedseizoen naar broedseizoen dus <5% wordt 6 jaar of ouder).

Voor alle soorten worden zowel mannen als vrouwen gebruikt.

Geef aan welke overwegingen en statistische methoden worden gebruikt om het aantal benodigde dieren tot een minimum te beperken.

Een belangrijk punt voor dit onderzoek, is dat de gehele populatie betrokken wordt. Daarom is het onmogelijk om vooraf een precies aantal dieren aan te geven omdat de populaties sterkt schommelen in hun populatiegrootte. Temperaturen, voedselbeschikbaarheid, ziektes en predatie variëren per seizoen en per jaar wat het onmogelijk maakt een exact aantal te bepalen. Aantallen zijn dus gebaseerd op het maximale aantal vogels die de afgelopen jaren per jaar gevangen zijn.

B. De dieren

Benoem de diersoorten, herkomst, geschatte aantallen en levensstadia. Onderbouw deze keuzes.

We verzamelen data van alle vijf de soorten die in de nestkasten in onze terreinen broeden. Alle dieren zijn dieren in hun natuurlijk habitat. Aantallen zijn de maximale aantallen per jaar. Adulten worden tijdens de broedpogingen gevangen of bij mist net vangsten. Nestjongen zijn al de jongen geproduceerd door de tijdens broedpogingen gevangen adulten.

Nederlandse naam	Latijnse naam	Adulten: aantallen	Nestjongen : aantallen
Koolmees	<i>Parus major</i>	4000	12500
Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	600	4000
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	1000	3000
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	100	400
Zwarte mees	<i>Periparus ater</i>	50	250

Totaal: 5750 adulten en 20150 nestjongen.

C. Hergebruik

Is er hergebruik van dieren?

Nee, ga door met vraag D.

Ja > Geef aan op basis van welke overwegingen hergebruik in dit geval acceptabel wordt geacht.

Dieren kunnen op een later moment nogmaals gevangen worden, het zijn vrijlevende dieren.

Is er in het voorgaande of in het geplande gebruik sprake van (of een risico van) ernstig ongerief?

Nee

Ja > Geef aan op basis van welke overwegingen hergebruik in dit geval acceptabel wordt geacht.

D. Vervanging, vermindering en verfijning

Laat zien hoe de toepassing van methoden voor vervanging, vermindering en verfijning zijn meegewogen bij het bepalen van de experimentele strategie, de keuze van de dieren en de opzet van de dierproef en welke keuzes daarbij zijn gemaakt.

Voor dit type onderzoek is geen vervanging mogelijk. Voor deze ecologische vragen is er geen modelsoort aanwezig, aangezien dit type onderzoek slechts aan wilde dieren van deze soorten verricht kan worden. Het aantal dierproeven is afhankelijk van de populatiegroottes en vermindering is dus niet aan de orde. We streven naar steeds minder invasieve methodes als verfijning.

Geef aan welke maatregelen zijn genomen om de kans op pijn, lijden of angst bij de dieren en de kans op nadelige milieueffecten tot een minimum te beperken.

We streven naar steeds minder invasieve methodes als verfijning. We werken snel en nauwkeurig, met ervaren waarnemers en volgens vastgelegde standaard-protocollen (er is een uitgebreide veldwerkhandleiding). Voor elk broedseizoen is er een instructiemiddag voor de waarnemers. De handelingen zijn afgestemd op de doelsoorten om het ongerief te beperken en verstoring van broedsels te voorkomen.

Herhaling en duplicering

E. Herhaling

Geef aan hoe is nagegaan of deze dierproeven niet al eerder zijn uitgevoerd. Indien van toepassing geef aan waarom duplicatie noodzakelijk is.

Wij voeren deze dierproeven al decennialang uit en de waarde is de lange termijn data verzameling.

Huisvesting en verzorging

F. Huisvesting en verzorging

Worden de dieren anders dan volgens de eisen in bijlage III van de richtlijn 2010/63/EU gehuisvest en/of verzorgd?

Nee

Ja > Geef, indien dit kan resulteren in nadelige effecten op het dierenwelzijn, aan op welke wijze de dieren worden gehuisvest en verzorgd en motiveer de keuze om af te wijken van de eisen in bovengenoemde bijlage III.

Vrijlevende dieren in hun natuurlijk biotoop.

G. Plaats waar de dieren worden gehuisvest

Worden de dierproeven geheel of gedeeltelijk uitgevoerd bij een inrichting die niet onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van een instellingsvergunninghouder valt?

Nee > Ga verder met vraag H.

Ja > Geef aan wat voor bedrijf of instelling dit betreft.

Waarom is hiervoor gekozen en hoe wordt een adequate huisvesting, verzorging en behandeling van de dieren gewaarborgd?

Ongeriefinschatting/humane eindpunten

H. Pijn en pijnbestrijding

Valt te voorzien dat er pijn kan optreden bij de dieren?

Nee > Ga verder met vraag I.

Ja > Worden in dat geval verdoving, pijnstilling en/of andere pijnverlichtingsmethoden toegepast?

Nee > Motiveer dan waarom geen pijnverlichtingsmethoden worden toegepast.

De handelingen worden zonder anesthesie en analgesie uitgevoerd omdat daartoe geen reden is of omdat het gebruik van anesthesie of analgesie stress ten gevolge van het vangen, hanteren en bloeden niet vermindert. Tevens staat het gebruik maken van anesthesie het zo snel mogelijk terugplaatsen van de dieren in hun natuurlijke omgeving in de weg. De bloedafname vindt plaats doormiddel van het 'aantikken' van de ader, in plaats van het inbrengen van een naald. Het gebruik van anesthesie of analgesie bij het inbrengen van zwaar water zou de stress alleen vergroten, aangezien het toebrengen van de anesthesie met evenveel ongerief gepaard gaat als het inspuiten van het zwaar water.

Ja > Geef dan aan welke pijnverlichtingsmethoden worden toegepast en op welke wijze wordt verzekerd dat dit op een optimale wijze gebeurt.

I. Overige aantasting van het welzijn en maatregelen

Welke eventuele andere vormen van welzijnsaantasting worden voorzien?

Alhoewel zeer uitzonderlijk, is het soms mogelijk dat dieren na het vangen (~0.1%) of bloed afnemen (<0.1%) blijvende fysieke hinder ondervinden.

De dieren worden bij de gehanteerde vangmethoden tijdelijk beperkt in hun vrijheid.

Geef aan wat de mogelijke oorzaken hiervan zijn.

Fysieke hinder kan ontstaan bij het vangen door het verstrikt raken in het net op een ongelukkige manier. Dat kan op twee manieren: 1. Doordat de vleugel of poot door veelvuldig draaien gedислоceerd raakt en 2. Als het net achter de tong geraakt (zeer zeldzaam bij zangvogels). In een artikel van Spotswood et al. (methods in Ecology and Evolution 2011) is beschreven dat er een gemiddelde is van 0.599% verwondingen en 0.23% sterfgevallen bij het vangen van vogels. Ze lieten ook zien dat de overlevingskansen van gewonde vogels na vrijlaten niet afweken van overlevingskansen van niet gewonde vogels.

Beschrijf welke maatregelen worden genomen om deze schadelijke effecten te voorkomen of waar mogelijk te minimaliseren.

Alle vangsten worden gedaan door ervaren ringers. Mistnetvangsten worden gedaan met maximaal 2 netten tegelijk.

Het betreft hier vrijlevende dieren en elk jaar weer worden er dieren aangetroffen die bv teken hebben of waarbij de nestjongen zeer hongerig zijn. Dit is onderdeel van het natuurlijke habitat en wij nemen dan ook geen maatregelen om eventueel ongerief te verminderen.

J. Humane eindpunten

Valt te voorzien dat zich bij deze dierproef omstandigheden voordoen waarbij het toepassen van humane eindpunten geïndiceerd is om verder lijden van de dieren te voorkomen?

Nee > Ga verder met vraag K.

Ja > Geef aan welke criteria hierbij worden gehanteerd.

Vogels die door een handeling zoals beschreven in dit project gewond raken, worden onmiddellijk vrijgelaten als de kans op spontaan herstel groot is. Indien nodig zal de vogel naar een dierenarts worden gebracht voor euthanasie of naar vogelopvang voor herstel. Deze gevallen zullen worden vastgelegd en aan de IvD gerapporteerd.

Welk percentage van de dieren loopt kans deze criteria te halen?

<0.01%

K. Classificatie van ongerief

Geef aan hoe in het licht van alle hierboven beschreven negatieve effecten het cumulatief ongerief wordt geclassificeerd in termen van 'terminaal', 'licht', 'matig' of 'ernstig' ongerief.

Cumulatief ongerief is voor de dieren licht of in het geval van vangen met een mistnet matig (naar schatting ~5% van de 5750 adulten en voornamelijk (~90% daarvan) koolmezen).

Einde experiment

L. Wijze van doden

Worden de dieren als onderdeel van het experiment of na afloop van het experiment gedood?

Nee

Ja > Geef aan waarom het doden van dieren als eindpunt essentieel is voor deze proef.

Wordt er een methode(n) van doden uit bijlage IV van richtlijn 2010/63/EU toegepast?

Nee > Beschrijf de euthanasiemethode en onderbouw de keuze hiervoor.

Ja

Format DEC-advies

Maak bij de toepassing van dit format gebruik van de Praktische Handreiking: Ethisch Toetsingskader voor proefdiergebruik. Voor voorbeelden, zie bijlage I.

Herhaling van antwoorden is niet nodig. Indien van toepassing kan verwezen worden naar een bij een eerdere vraag verstrekt antwoord.

A. Algemene gegevens over de procedure

1. Aanvraagnummer: **AVD80100 2017 831**
2. Titel van het project: **Monitoring individuele variatie in natuurlijke populaties van holenbroedende zangvogels**
3. Titel van de NTS: **Monitoring individuele variatie in natuurlijke populaties van holenbroedende zangvogels**
4. Type aanvraag:
 - nieuwe aanvraag projectvergunning**
 - wijziging van vergunning met nummer
5. Contactgegevens DEC:
 - naam DEC: **KNAW**
 - telefoonnummer contactpersoon: [REDACTED]
 - e-mailadres contactpersoon: [REDACTED]
6. Adviestraject (data dd-mm-jjjj):
 - ontvangen door DEC: **19-01-2017**
 - aanvraag compleet: **02-03-2017**
 - in vergadering besproken: **26-01-2017**
 - anderszins behandeld: **niet van toepassing**
 - termijnonderbreking(en) van 31 januari 2017 tot **02-03-2017**
 - besluit van CCD tot verlenging van de totale adviestermijn met maximaal 15 werkdagen: **niet van toepassing**
 - aanpassing aanvraag: **finale herziene versie ontvangen op 02-03-2017**
 - advies aan CCD: **13-03-2017**
7. Geef aan of de aanvraag is afgestemd met de IvD en deze de instemming heeft van de IvD.
De IvD geeft aan dat de aanvrager de aanvraag met de IvD heeft afgestemd en dat de aanvraag de instemming heeft van de IvD [REDACTED]

Bij de punten 8 t/m 10 kan worden volstaan met 'n.v.t.' wanneer de betreffende acties niet aan de orde zijn geweest. Bij vragen die gericht zijn op het compleet maken van de aanvraag (aanvullingen achtergrond informatie etc) kan bij punten 8 en 9 worden volstaan met de vermelding van het type vragen en de vermelding dat de aanvraag op de desbetreffende onderdelen is aangepast of dat de antwoorden in de aanvraag zijn verwerkt. Bij vragen die gericht zijn op het verkrijgen van verklaringen voor keuzes die door de aanvrager gemaakt worden, kan niet worden volstaan met het weergeven van de strekking van de antwoorden tenzij de antwoorden volledig in de aanvraag zijn opgenomen. Als dat

het geval is, moet dat in het DEC advies worden benoemd en in de aanvraag inzichtelijk worden gemaakt.

8. Eventueel horen van aanvrager: **niet van toepassing**
 - Datum
 - Plaats
 - Aantal aanwezige DEC-leden
 - Aanwezige (namens) aanvrager
 - Gestelde vraag / vragen
 - Verstrek(e) antwoord(en)
 - Het horen van de aanvrager heeft wel/niet geleid tot aanpassing van de aanvraag

9. Correspondentie met de aanvrager
 - Datum: **31-01-2017**
 - Gestelde vraag/vragen: **Aanvullende vragen ter completering van de aanvraag. De aanvrager is verzocht om de doelstelling explicieter te verwoorden evenals de belangen voor wetenschap en maatschappij. Een toelichting wordt gevraagd bij het gebruik van mistnetten en het veroorzaakte ongerief.**
 - Datum antwoord: **02-03-2017**
 - Verstrek(e) antwoord(en): **De aanvrager heeft een herziene versie van de aanvraag aangeleverd. Het advies heeft betrekking op de herziene versie.**

 - De antwoorden hebben wel/niet geleid tot aanpassing van de aanvraag: **wel**

10. Eventuele adviezen door experts (niet lid van de DEC): **niet van toepassing**
 - Aard expertise
 - Deskundigheid expert
 - Datum verzoek
 - Strekking van het verzoek
 - Datum expert advies
 - Advies expert

B. Beoordeling (adviesvraag en behandeling)

1. Is het project vergunningplichtig (dierproeven in de zin der wet)? Indien van toepassing, licht toe waarom het project niet vergunningplichtig is en of daar discussie over geweest is.
Indien niet vergunningplichtig, ga verder met onderdeel E. Advies.
Het project is vergunningplichtig.

2. De aanvraag betreft een nieuwe aanvraag / een wijziging op een bestaande vergunning.
Nieuwe aanvraag – Zie A4

3. Is de DEC competent om hierover te adviseren?
Ja

4. Geef aan of DEC-leden, met het oog op onafhankelijkheid en onpartijdigheid, zijn uitgesloten van de behandeling van de aanvraag en het opstellen van het advies. Indien van toepassing, licht toe waarom.
Er zijn twee DEC-leden uitgesloten van de behandeling van de aanvraag en het opstellen van het advies. De reden is dat deze twee leden gebruik maken van de gegevens resulterend uit de langjarige monitoring.

C. Beoordeling (inhoud)

1. Beoordeel of de aanvraag toetsbaar is en voldoende samenhang heeft (*Zie handreiking 'Invulling definitie project'; zie bijlage I voor toelichting en voorbeeld*).
Deze aanvraag heeft een concrete directe hoofddoelstelling, te weten: de continuering van het verzamelen van data aan individueel gekende nestkastbroedende vogels in de studiegebieden van de onderzoeksinstelling. De data die op basis van dit protocol worden verzameld zullen in een zeer groot aantal studies gebruikt worden. De studies kunnen voor het merendeel ondergebracht worden in vijf clusters: (1) plasticiteit van eigenschappen, (2) fitness consequenties van eigenschappen, (3) erfelijkheid van eigenschappen, (4) identificeren van genen onderliggend aan eigenschappen, (5) populatiedynamica.

De aanvraag kan getypeerd worden als een project. De aanvraag omvat het uitvoeren van handelingen aan vogels waarvoor een enkel Type Dierproef wordt ingezet.

De dierproeven vormen de basis van een project om een meerjarig, 1955-heden, overzicht te krijgen van gedefinieerde populaties van holenbroeders.

Het is helder welke handelingen individuele dieren zullen ondergaan. Hierdoor is ook duidelijk welk ongerief individuele dieren zullen ondergaan. De DEC is er daardoor van overtuigd dat de aanvrager gedurende het project op zorgvuldige wijze besluiten zal nemen over de voortgang van het project en dat er niet onnodig dieren gebruikt zullen worden. Gezien bovenstaande is de DEC van mening dat de aanvraag voldoende samenhang heeft en daarmee toetsbaar is.

2. Signaleer of er mogelijk tegenstrijdige wetgeving is die het uitvoeren van de proef in de weg zou kunnen staan. Het gaat hier om wetgeving die gericht is op de gezondheid en welzijn van het dier of het voortbestaan van de soort (bijvoorbeeld Wet dieren en Wet Natuurbescherming).
Dit valt buiten de taakstelling van de DEC als beschreven in artikel 18a.2.b van de Wod. Naar deze specifieke informatie wordt in het aanvraagformulier en de bijbehorende toelichting niet gevraagd en de aanvrager heeft deze informatie dan ook niet verstrekt. Het is voor de DEC daarom niet mogelijk om op dit punt een onderbouwde uitspraak te doen. De DEC wil erop wijzen dat mocht dit in sommige omstandigheden wel het geval zijn dat de CCD in een procedure voorziet waarin de aanvrager inzage krijgt en verweer kan voeren.
3. Beoordeel of de in de projectaanvraag aangekruiste doelcategorie(ën) aansluit(en) bij de hoofddoelstelling. Nevendoelstellingen van beperkt belang hoeven niet te worden aangekruist in het projectvoorstel.
De doelcategorie sluit aan bij de hoofddoelstelling.

Belangen en waarden

4. Benoem zowel het directe doel als het uiteindelijke doel en geef aan of er een directe en reële relatie is tussen beide doelstellingen. Beoordeel of het directe doel gerechtvaardigd is binnen de context van het onderzoeksveld (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C4; zie bijlage I voor voorbeeld*).
Het directe doel van het project is: de continuering van het verzamelen van data aan individueel gekende nestkastbroedende vogels in de studiegebieden van de onderzoeksinstelling. Het uiteindelijk doel is om de verkregen gegevens te gebruiken voor het beantwoorden van fundamenteel-wetenschappelijke vragen op meerdere terreinen omschreven door bovengenoemde clusters. De DEC is ervan overtuigd dat het directe doel gerechtvaardigd is binnen de

context van het onderzoeksveld. De aanvrager heeft duidelijk gemaakt wat de status van het onderzoeksveld is, wat de bijdrage van het al verrichte werk van de onderzoeksgroep is geweest, en wat de toekomstige bijdrage van dit project aan het onderzoeksveld naar verwachting zal zijn. Uit de aanvraag blijkt dat de continuering van groot belang is om een in de tijd aaneengesloten datareeks optimaal te kunnen (blijven) gebruiken. Er is naar de opvatting van de DEC een reële relatie tussen de directe en de uiteindelijke doelen en dat het realiseren van de directe doelen (het verzamelen van de gegevens) nodig is om het uiteindelijke doel (het gebruik maken van de gegevens voor verschillende doelen) te kunnen bereiken.

Het directe wetenschappelijke belang van de resultaten is naar opvatting van de DEC groot en uiteindelijke maatschappelijk doel betreft een maatschappelijk relevant onderwerp.

5. Benoem de belanghebbenden in het project en beschrijf voor elk van de belanghebbenden welke morele waarden in het geding zijn of bevorderd worden (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 2.B en tabel 1; zie bijlage I voor voorbeeld*)
De belangrijkste belanghebbenden in dit onderzoeksproject zijn: (i) de proefdieren, (ii) de betrokken onderzoekers, (iii) doelgroepen in verschillende velden van de wetenschap onder meer de evolutiebiologie, genetica en populatiedynamica en (iv) doelgroepen in de maatschappij: een breed publiek met interesse in natuur en milieu, natuurbeschermers, klimaatdeskundigen, beleidsmakers, etc.
Naar de opvatting van de DEC zijn de volgende waarden in het geding:
- i. **Waarden voor de proefdieren: De integriteit van de dieren zal worden aangetast. De dieren worden tijdelijk beperkt in hun natuurlijk gedrag en zullen licht ongerief ondervinden.**
 - ii. **Waarden die voor betrokken onderzoekers bevorderd worden: De betrokken onderzoekers zullen een substantiële toename in kennis en vaardigheden verkrijgen. De carrièremogelijkheden van de onderzoekers zullen verbeteren door publicaties.**
 - iii. **Waarden die voor doelgroepen in veld van de evolutiebiologie, genetica en populatiedynamica bevorderd door het vergroten van kennis over: (1) plasticiteit van eigenschappen, (2) fitness consequenties van eigenschappen, (3) erfelijkheid van eigenschappen, (4) identificeren van genen onderliggend aan eigenschappen, (5) populatiedynamica. Dit is van waarde voor het in stand houden van de biodiversiteit en het nemen van beleids- en beheersmaatregelen.**
 - iv. **Waarden die voor verschillende doelgroepen in de maatschappij worden bevorderd zijn: het inzicht in het verloop van veranderingen en aanpassingen van vogelpopulaties heeft grote interesse bij een breed publiek en voor het volgen van de gevolgen van de klimaatveranderingen en het beoordelen van de effectiviteit van beleidsmaatregelen.**
6. Is er aanleiding voor de DEC om de in de aanvraag beschreven effecten op het milieu in twijfel te trekken?
Nee

Proefopzet en haalbaarheid

7. Beoordeel of de kennis en kunde van de onderzoeksgroep en andere betrokkenen bij de dierproeven voldoende gewaarborgd zijn. Licht uw beoordeling toe. (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C5*).
De DEC is ervan overtuigd dat de aanvrager over ruime expertise en de

geschikte voorzieningen beschikt om de projectdoelstelling met de gekozen strategie/aanpak binnen de gevraagde termijn te realiseren. De DEC is er van overtuigd dat de aanvrager voldoende expertise heeft om gedurende het project te kunnen blijven voldoen aan de 3V's.

8. Beoordeel of het project goed is opgezet, de voorgestelde experimentele opzet en uitkomstparameters logisch en helder aansluiten bij de aangegeven doelstellingen en of de gekozen strategie en experimentele aanpak kan leiden tot het behalen van de doelstelling binnen het kader van het project. Licht uw beoordeling toe. *Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C6).*

De DEC is van mening dat de voorgestelde experimentele opzet en uitkomstparameters logisch en helder aansluiten bij de aangegeven doelstellingen van het project en bij recente wetenschappelijke inzichten. De DEC acht het reëel om te veronderstellen dat op basis van de resultaten van de voorgenomen reeks experimenten beschreven in het project en in samenhang met de sinds 1955 verzamelde data, nieuwe en/of aanvullende kennis zal worden verkregen en dat de gekozen strategie en experimentele aanpak zal leiden tot het behalen van de doelstelling van het project. De DEC onderkent dat het op dit moment niet precies mogelijk is om in detail aan te geven welke wetenschappelijke vragen op basis van de verzamelde data beantwoord gaan worden. Echter de aanvrager heeft de onderzoeksvragen in 5 clusters beschreven zodat dit op hoofddoelen toch inzichtelijk is. Naar de mening van de DEC vormt het ontbreken van deze details wat betreft de onderzoeksvragen geen belemmering voor een beoordeling van het belang van het doel van het project of de classificatie van het ongerief geassocieerd met de gepresenteerde Type Dierproef.

De keuze voor holenbroeders als doelsoorten is helder en goed onderbouwd. Daarnaast zijn de gegevens uit het vooronderzoek verkregen met dezelfde doelsoorten en derhalve biedt een continuering van het onderzoek een grotere kans op het behalen van de doelstellingen.

Gezien de voorgeschiedenis en de aard van het project is het te verwachten dat het project na afloop van de projectduur van 5 jaar gecontinueerd zal worden en dat een projectduur van 5 jaar gerechtvaardigd is.

Welzijn dieren

9. Geef aan of er sprake is van één of meerdere bijzondere categorieën van dieren, omstandigheden of behandeling van de dieren. Beoordeel of de keuze hiervoor voldoende wetenschappelijk is onderbouwd en of de aanvrager voldoet aan de in de Wet op de Dierproeven (Wod). voor de desbetreffende categorie genoemde beperkende voorwaarden. Licht uw beoordeling toe (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C1; zie bijlage I voor toelichting en voorbeelden*).

- Bedreigde diersoort(en) (10e, lid 4)
- Niet-menselijke primaten (10e)
- Dieren in/uit het wild (10f)
- Niet gefokt voor dierproeven (11, bijlage I richtlijn)
- Zwerfdieren (10h)
- Hergebruik (1e, lid 2)
- Locatie: buiten instelling vergunninghouder (10g)
- Geen toepassing verdoving/pijnbestrijding (13)
- Dodingsmethode niet volgens bijlage IV richtlijn (13c, lid 3)

De soorten zijn de doelsoorten in context van hun natuurlijke habitat. De dieren worden na het vangen binnen 1 uur altijd weer vrijgelaten of

teruggeplaatst in een nest. De DEC acht het gebruik van dieren uit het wild voldoende wetenschappelijk onderbouwd.

10. Geef aan of de dieren gehuisvest en verzorgd worden op een wijze die voldoet aan de eisen die zijn opgenomen in bijlage III van richtlijn 2010/63/EU. Indien niet aan deze minimale eisen kan worden voldaan, omdat het, om redenen van dierenwelzijn of diergezondheid of om wetenschappelijke redenen, noodzakelijk is hiervan af te wijken, beoordeel of dit in voldoende mate is onderbouwd. Licht uw beoordeling toe.

Niet van toepassing.

11. Beoordeel of het cumulatieve ongerief als gevolg van de dierproeven voor elk dier realistisch is ingeschat en geclassificeerd. Licht uw beoordeling toe (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C2*).

De DEC heeft zich ervan verzekerd dat de aanvrager al het mogelijke zal doen om het eventuele ongerief voor de proefdieren te identificeren, te verminderen en waar mogelijk te voorkomen.

Het ongerief ten gevolge van het vangen en de daaropvolgende handelingen is door de onderzoekers geschat als licht ongerief. De uitzondering hierop zijn de vogels die door een mistnet worden gevangen; zij ondervinden matig ongerief.

Gegeven de zorgvuldige beschrijving van de procedures in de bijlage Type Dierproeven is de DEC van mening dat het genoemde ongerief een realistische inschatting is.

12. Het uitvoeren van dierproeven zal naast het ongerief vaak gepaard gaan met aantasting van de integriteit van het dier. Beschrijf op welke wijze er sprake is van aantasting van integriteit. (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C2*). (*zie bijlage I voor voorbeeld*).

Voor een deel van de dieren zal de integriteit van de dieren in geringe mate en kortdurend worden aangetast. Tijdens de uitvoering van de handelingen aan de gevangen dieren hebben ze geen vrijheid om te bewegen.

13. Beoordeel of de criteria voor humane eindpunten goed zijn gedefinieerd en of goed is ingeschat welk percentage dieren naar verwachting een humaan eindpunt zal bereiken. Licht uw beoordeling toe (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C3*).

De humane eindpunten zijn duidelijk gedefinieerd. De DEC is het met de aanvrager eens dat de kans klein is dat de dieren een humaan eindpunt zullen bereiken. Incidenten zullen worden gerapporteerd aan de betrokken IvD.

3V's

14. Beoordeel of de aanvrager voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat er geen geschikte vervangingsalternatieven zijn. Licht uw beoordeling toe (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C3*).

De DEC is van mening dat de aanvrager voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat er geen vervangingsalternatieven zijn. Om kennis te verkrijgen over onder andere de (1) plasticiteit van eigenschappen, (2) fitness consequenties van eigenschappen, (3) erfelijkheid van eigenschappen, (4) identificeren van genen onderliggend aan eigenschappen, (5) populatiedynamica, is het nodig om gegevens te verzamelen van dieren van de doelsoorten uit het wild.

15. Beoordeel of het aantal te gebruiken dieren realistisch is ingeschat en of er een heldere strategie is om ervoor te zorgen dat tijdens het project met zo min mogelijk dieren wordt gewerkt waarmee een betrouwbaar resultaat kan worden verkregen. Licht uw

beoordeling toe (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C3*).

De DEC is van mening dat het maximale aantal te gebruiken dieren realistisch is geraamd en proportioneel is ten opzichte van de gekozen strategie en de looptijd. De aantallen zijn gebaseerd op een ruime ervaring.

16. Beoordeel of het project in overeenstemming is met de vereiste van verfijning van dierproeven en het project zodanig is opgezet dat de dierproeven zo humaan mogelijk kunnen worden uitgevoerd. Licht uw beoordeling toe (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C3*).

De DEC heeft zich ervan verzekerd dat de aanvrager al het mogelijke heeft gedaan om het eventuele ongerief voor de proefdieren te identificeren, te verminderen en waar mogelijk te voorkomen. De handelingen en technieken die gebruikt worden zijn aangepast aan de verschillende vogelsoorten om zo het ongerief te minimaliseren wat ook in belang is voor het beoogde doel. De handelingen worden uitgevoerd volgens vastgelegde standaard-protocollen (er is een uitgebreide veldwerkhandleiding) en ieder jaar is er een instructiemiddag voor de waarnemers. De onderzoekers streven naar minder invasieve methodes als verfijning. Op basis van ervaring is de verwachting dat humane eindpunten zelden bereikt zullen worden.

17. Beoordeel, indien het wettelijk vereist onderzoek betreft, of voldoende aannemelijk is gemaakt dat er geen duplicatie plaats zal vinden en of de aanvrager beschikt over voldoende expertise en informatie om tijdens de uitvoering van het project te voorkomen dat onnodige duplicatie plaatsvindt. Licht uw beoordeling toe.

Dieren in voorraad gedood en bestemming dieren na afloop proef

Er is geen sprake van wettelijk vereist onderzoek. De dieren zijn afkomstig uit het wild en worden na afloop weer vrijgelaten.

18. Geef aan of dieren van beide geslachten in gelijke mate ingezet zullen worden. Indien alleen dieren van één geslacht gebruikt worden, beoordeel of de aanvrager dat in voldoende mate wetenschappelijk heeft onderbouwd. (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C3; zie bijlage I voor voorbeeld*).

De aanvrager gebruikt beide geslachten.

19. Geef aan of dieren gedood worden in kader van het project (tijdens of na afloop van de dierproef). Indien dieren gedood worden, geef aan of en waarom dit noodzakelijk is voor het behalen van de doelstellingen van het project. Indien dieren gedood worden, geef aan of er een voor de diersoort passende dodingsmethode gebruikt wordt die vermeldt staat in bijlage IV van richtlijn 2010/63/EU. Zo niet, beoordeel of dit in voldoende mate is onderbouwd. Licht uw beoordeling toe. Indien van toepassing, geeft ook aan of er door de aanvrager ontheffing is aangevraagd (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 1.C3*).

De dieren worden na afloop allemaal weer vrijgelaten in het wild.

20. Indien niet-humane primaten, honden, katten of landbouwhuisdieren worden gedood om niet-wetenschappelijke redenen, is herplaatsing of hergebruik overwogen? Licht toe waarom dit wel/niet mogelijk is.

Niet van toepassing.

NTS

21. Is de niet-technische samenvatting een evenwichtige weergave van het project en begrijpelijk geformuleerd?

De niet-technische samenvatting is een evenwichtige weergave van het project en begrijpelijk geformuleerd.

D. Ethische afweging

1. Benoem de centrale morele vraag (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 3.A*).

Rechtvaardigt het verkrijgen van kennis over onder andere de (1) plasticiteit van eigenschappen, (2) fitness consequenties van eigenschappen, (3) erfelijkheid van eigenschappen, (4) identificeren van genen onderliggend aan eigenschappen, (5) populatiedynamica lichte of matige ongerief dat dieren wordt aangedaan in het voorliggende project?

2. Weeg voor de verschillende belanghebbenden, zoals beschreven onder C5, de sociale en morele waarden waaraan tegemoet gekomen wordt of die juist in het geding zijn, ten opzichte van elkaar af. Om dit proces te vergemakkelijken, kunt u de belangrijkste belanghebbenden en de belangrijkste waarden die in het geding zijn waarderen. U kunt dit verwoorden in termen van gering, matig of veel/ernstig voordeel of nadeel. Geef aan waarom de DEC bevordering van waarden (baten) voor de ene belanghebbende prevaleert boven de aantasting van waarden (kosten) voor de andere belanghebbende (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 3.B; zie bijlage I voor voorbeelden*).

De volgende waarden/belangen zijn in het geding:

- i. Waarden/belangen met betrekking tot de proefdieren: licht of matig nadeel.**
- ii. Waarden/belangen met betrekking tot de betrokken onderzoekers: veel voordeel.**
- iii. Waarden/belangen met betrekking tot de doelgroepen in de wetenschap: deskundigen op het terrein van de ecologie, populatiedynamica, genetica, klimaatverandering: veel voordeel.**
- iv. Waarden/belangen met betrekking tot de maatschappij zoals een breed publiek met interesse in natuur en milieu, natuurbeschermers, beleidsmakers: veel voordeel.**

3. Beantwoord de centrale morele vraag. Maak voor het beantwoorden van deze vraag gebruik van bovenstaande afweging van morele waarden. Maak daarnaast gebruik van de volgende moreel relevante feiten: belang onderzoek (C4), kennis en kunde van betrokkenen (C7), haalbaarheid doelstellingen (C8), categorieën en herkomst dieren (C9), 3V's (C14-C18), ongerief (C10-13 en C19) en relevante wet en regelgeving (C2). Onderbouw hoe al deze elementen zijn meegewogen bij de beantwoording van de centrale morele vraag, zodanig dat het navolgbaar is zonder gedetailleerde kennis te hebben van het projectvoorstel (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 3.C; zie bijlage I voor voorbeeld*).

De DEC is van mening dat de benoemde belangen van de wetenschap en samenleving in dit project zwaarder wegen dan de belangen/waarden van de proefdieren. De volgende overwegingen hebben bijgedragen tot deze conclusie:

- **De verzamelde gegevens dragen bewezen bij aan een toename van kennis op een breed terrein (ecologie, populatiedynamica, genetica, klimaatverandering) en de continuering van het verzamelen van data zal de kennis verder uitbreiden.**
- **De DEC is van mening dat de voorgestelde experimentele opzet en uitkomstparameters logisch en helder aansluiten bij de aangegeven doelstellingen en recente wetenschappelijke inzichten en dat de gekozen**

strategie en experimentele aanpak kan leiden tot het behalen van de uiteindelijke doelstelling van het project.

- **Het is aannemelijk dat de doelstellingen behaald zullen worden maar om dit doel te bereiken is het nodig proefdieren te gebruiken. De onderzoekers doen er echter alles aan om het lijden van de dieren te beperken waardoor het uiteindelijk ongerief van elk individueel dier, naar verwachting, beperkt blijft tot licht of kortdurend matig ongerief.**
- **De DEC is overtuigd van het belang van de wetenschappelijke en maatschappelijke doelstellingen.**
- **De DEC is er verder van overtuigd dat de aanvrager voldoende kennis en kunde heeft om de doelstellingen te behalen, en tijdens de uitvoering van het project te kunnen voldoen aan de 3V-beginselen.**
- **De DEC is ook van mening dat de aanvrager bij de uitvoering van het project alle mogelijke maatregelen treft om het ongerief van de dieren te beperken.**

Gezien bovenstaande overwegingen is de DEC van opvatting dat het bereiken van de doelstelling, op de wijze zoals beschreven in deze projectaanvraag, het gebruik van proefdieren rechtvaardigt.

E. Advies

1. Advies aan de CCD

■ **De DEC adviseert de vergunning te verlenen.**

- De DEC adviseert de vergunning te verlenen onder de volgende voorwaarden
 - Op grond van het wettelijk vereiste dient de projectleider bij beëindiging van het project een beoordeling achteraf aan te leveren die is afgestemd met de IvD.
 - Voor de uitvoering van dit project is tevens ministeriële ontheffing vereist
 - Overige door de DEC aan de uitvoering verbonden voorwaarden, te weten: **geen.**
- De DEC adviseert de vergunning niet te verlenen vanwege:
 - De vaststelling dat het project niet vergunningplichtig is om de volgende redenen:...
 - De volgende doorslaggevende ethische bezwaren:...
 - De volgende tekortkomingen in de aanvraag:...

2. Het uitgebrachte advies kan unaniem tot stand zijn gekomen dan wel gebaseerd zijn op een meerderheidsstandpunt in de DEC. Indien gebaseerd op een meerderheidsstandpunt, specificeer het minderheidsstandpunt op het niveau van verschillende belanghebbenden en de waarden die in het geding zijn (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 4.A; zie bijlage I voor voorbeeld*).

Het advies is unaniem; twee leden zijn niet betrokken bij de afweging en het opstellen van het advies.

3. Omschrijf de knelpunten/dilemma's die naar voren zijn gekomen tijdens het beoordelen van de aanvraag en het opstellen van het advies zowel binnen als buiten de context van het project (*Zie Praktische handreiking ETK: Stap 4.B*).

De DEC heeft geen dilemma's gesignaleerd die binnen of buiten de context van het project vallen.

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Kon. Ned. Academie van Wetenschappen (KNAW)

██████████

Postbus 19121

1000 GC AMSTERDAM

**Centrale Commissie
Dierproeven**

Postbus 20401
2500 EK Den Haag
centralecommissiedierproeven.nl
0900 28 000 28 (10 ct/min)
info@zbo-ccd.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
AVD801002017831

Bijlagen

2

Datum 15 maart 2017

Betreft Ontvangstbevestiging aanvraag projectvergunning Dierproeven

Geachte ██████████,

Wij hebben uw aanvraag voor een projectvergunning dierproeven ontvangen op 15 maart 2017. Het gaat om uw project "Monitoning mdrviduele variatie m natuurhijke populaties van holenbroedende zangvogels". Het aanvraagnummer dat wij aan deze aanvraag hebben toegekend is AVD801002017831. Gebruik dit nummer wanneer u contact met de CCD opneemt.

Wacht met de uitvoering van uw project

Als wij nog informatie van u nodig hebben dan ontvangt u daarover bericht. Uw aanvraag is in ieder geval niet compleet als de leges niet zijn bijgeschreven op de rekening van de CCD. U ontvangt binnen veertig werkdagen een beslissing op uw aanvraag. Als wij nog informatie van u nodig hebben, wordt deze termijn opgeschort. In geval van een complexe aanvraag kan deze termijn met maximaal vijftien werkdagen verlengd worden. U krijgt bericht als de beslisperiode van uw aanvraag vanwege complexiteit wordt verlengd. Als u goedkeuring krijgt op uw aanvraag, kunt u daarna beginnen met het project.

Factuur

Bijgaand treft u de factuur aan voor de betaling van de leges. Wij verzoeken u de leges zo spoedig mogelijk te voldoen, zodat we uw aanvraag in behandeling kunnen nemen. Is uw betaling niet binnen dertig dagen ontvangen, dan kan uw aanvraag buiten behandeling worden gesteld. Dit betekent dat uw aanvraag niet beoordeeld wordt en u uw project niet mag starten.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op www.centralecommissiedierproeven.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 0900 28 000 28 (10 ct/minuut).

Datum:

15 maart 2017

Aanvraagnummer:

AVD801002017831

Met vriendelijke groet,

Centrale Commissie Dierproeven

Deze brief is automatisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Bijlagen:

- Gegevens aanvraagformulier
- Factuur

Datum:
15 maart 2017
Aanvraagnummer:
AVD801002017831

Gegevens plaatsvervangende verantwoordelijke onderzoeker

Naam: [REDACTED]
Functie: [REDACTED]
Afdeling: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]

Over uw aanvraag

Wat voor aanvraag doet u? Nieuwe aanvraag
 Wijziging op een (verleende) vergunning die negatieve gevolgen kan hebben voor het dierenwelzijn
 Melding op (verleende) vergunning die geen negatieve gevolgen kan hebben voor het dierenwelzijn

Over uw project

Geplande startdatum: 1 januari 2018
Geplande einddatum: 31 december 2022
Titel project: Monitorng mdrviduele variatie m natuurhijke populaties van holenbroedende zangvogels
Titel niet-technische samenvatting: Monitoring mdrvrduuele variatie m natuurijke populaties van holenbroedende zangvogels
Naam DEC: Dierexperimentencommissie KNAW
Postadres DEC: [REDACTED]
E-mailadres DEC: [REDACTED]

Betaalgegevens

De leges bedragen: € 1035,-
De leges voldoet u: na ontvangst van de factuur

Checklist bijlagen

Verplichte bijlagen: Projectvoorstel
 Beschrijving Dierproeven
 Niet-technische samenvatting
Overige bijlagen: DEC-advies

Ondertekening

Naam: [REDACTED]
Functie: [REDACTED]
Plaats: Amsterdam
Datum: 15 maart 2017

Datum:
15 maart 2017
Aanvraagnummer:
AVD801002017831

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Kon. Ned. Academie van Wetenschappen (KNAW)

Postbus 19121

1000 GC AMSTERDAM

**Centrale Commissie
Dierproeven**

Postbus 20401
2500 EK Den Haag
centralecommissiedierproeven.nl
0900 28 000 28 (10 ct/min)
info@zbo-ccd.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
AVD801002017831

Bijlagen

2

Datum 15 maart 2017

Betreft Factuur aanvraag projectvergunning Dierproeven

Factuur

Factuurdatum: 15 maart 2017

Vervaldatum: 14 april 2017

Factuurnummer: 170831

Omschrijving	Bedrag
Betaling leges projectvergunning dierproeven Betreft aanvraag AVD801002017831	€ 1035,-

Wij verzoeken u het totaalbedrag vóór de gestelde vervaldatum over te maken op rekening NL29INGB 070.500.1512 onder vermelding van het factuurnummer en aanvraagnummer, ten name van Centrale Commissie Dierproeven, Postbus 93144, 2509 AC te 's Gravenhage.

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Kon. Ned. Academie van Wetenschappen (KNAW)

[Redacted]

Postbus 19121

1000 GC AMSTERDAM

Centrale Commissie

Dierproeven

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

centralecommissiedierproeven.nl

0900 28 000 28 (10 ct/min)

info@zbo-ccd.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer

AVD801002017831

Bijlagen

1

Datum 10 april 2017

Betreft Beslissing aanvraag projectvergunning Dierproeven

Geachte [Redacted]

Op 15 maart 2017 hebben wij uw aanvraag voor een projectvergunning dierproeven ontvangen. Het gaat om uw project "Monitoring individuele variatie in natuurlijke populaties van holenbroedende zangvogels" met aanvraagnummer AVD801002017831. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld.

Beslissing

Wij keuren uw aanvraag goed op grond van artikel 10a van de Wet op de Dierproeven (hierna: de wet). Hierbij gelden de voorwaarden zoals genoemd in de vergunning.

De algemene voorwaarde(n) zijn opgenomen op grond van artikel 1d lid 4, artikel 10a1 lid 2, artikel 10 lid 2 en/of artikel 10a3 van de wet.

U kunt met uw project "Monitoring individuele variatie in natuurlijke populaties van holenbroedende zangvogels" starten. De vergunning wordt afgegeven van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2022.

Overige wettelijke bepalingen blijven van kracht.

Procedure

Bij uw aanvraag heeft u een advies van de Dierexperimentencommissie Dierexperimentencommissie KNAW gevoegd. Dit advies is opgesteld op 13 maart 2017. Bij de beoordeling van uw aanvraag is dit advies betrokken overeenkomstig artikel 10a, lid 3 van de wet. Wij hebben de DEC om aanvullende informatie gevraagd. Op 7 april 2017 heeft de DEC gereageerd op onze vragen. Dit betrof een aanvulling over andere wetgeving.

Wij kunnen ons vinden in de inhoud van het advies van de Dierexperimentencommissie. Dit advies van de commissie nemen wij over, inclusief de daaraan ten grondslag liggende motivering. Er worden aanvullende algemene voorwaarde(n) gesteld. Het DEC-advies en de in de bijlage opgenomen beschrijving van de artikelen van de wet- en regelgeving zijn de grondslag van dit besluit.

Datum:
10 april 2017
Aanvraagnummer:
AVD801002017831

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief schriftelijk een bezwaarschrift indienen. Een bezwaarschrift kunt u sturen naar Centrale Commissie Dierproeven, afdeling Juridische Zaken, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Bij het indienen van een bezwaarschrift vragen we u in ieder geval de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt en het aanvraagnummer te vermelden. U vindt deze nummers in de rechter kantlijn in deze brief.

Bezwaar schorst niet de werking van het besluit waar u het niet mee eens bent. Dat betekent dat dat besluit wel in werking treedt en geldig is. U kunt tijdens deze procedure een voorlopige voorziening vragen bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank in de woonplaats van de aanvrager. U moet dan wel kunnen aantonen dat er sprake is van een spoedeisend belang.

Voor de behandeling van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Op <http://www.rechtspraak.nl/Organisatie/Rechtbanken/Pages/default.aspx> kunt u zien onder welke rechtbank de vestigingsplaats van de aanvrager valt.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op www.centralecommissiedierproeven.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 0900 28 000 28 (10 ct/minuut).

Centrale Commissie Dierproeven
namens deze:

Algemeen Secretaris

Bijlagen:

- Vergunning
- Hiervan deel uitmakend:
 - DEC-advies
 - Weergave wet- en regelgeving

Projectvergunning

gelet op artikel 10a van de Wet op de Dierproeven

Verleent de Centrale Commissie Dierproeven aan

Naam: Kon. Ned. Academie van Wetenschappen
(KNAW)

Adres: Postbus 19121

Postcode en plaats: 1000 GC AMSTERDAM

Deelnemersnummer: 80100

deze projectvergunning voor het tijdvak 1 januari 2018 tot en met 31 december 2022, voor het project "Monitoring individuele variatie in natuurlijke populaties van holenbroedende zangvogels" met aanvraagnummer AVD801002017831, volgens advies van Dierexperimentencommissie Dierexperimentencommissie KNAW. Er worden aanvullende algemene voorwaarde(n) gesteld. De functie van de verantwoordelijk onderzoeker is [REDACTED]. De aanvraag omvat de volgende bescheiden:

- 1 een aanvraagformulier projectvergunning dierproeven, ontvangen op 15 maart 2017
- 2 de bij het aanvraagformulier behorende bijlagen:
 - a Projectvoorstel, zoals ontvangen per digitale indiening op 13 maart 2017;
 - b Niet-technische Samenvatting van het project, zoals ontvangen per digitale indiening op 13 maart 2017;
 - c Advies van dierexperimentencommissie d.d. 13 maart 2017, ontvangen op 13 maart 2017, aanvullend advies, zoals ontvangen op 7 april 2017.

Aanvraagnummer:
AVD801002017831

Naam proef	Diersoort/ Stam	Aantal dieren	Ernst	Opmerkingen
Handelingen aan vogels				Koolmees: 20.000 adult / 62.500 jongen Pimpelmees: 3.000 adult / 20.000 jongen Bonte vliegenvanger: 5.000 adult / 15.000 jongen Boomklever: 500 adult / 2.000 jongen Zwarte mees: 250 adult / 1250 jongen
	Andere vogels (andere Aves) / Koolmees (Parus major)	82.500	1% Matig 99% Licht	
	Andere vogels (andere Aves) / Pimpelmees (Cyanistes caeruleus)	23.000	1% Matig 99% Licht	
	Andere vogels (andere Aves) / Bonte vliegenvanger (Ficedula hypoleuca)	20.000	1% Matig 99% Licht	
	Andere vogels (andere Aves) / Boomklever (Sitta europaea)	2.500	1% Matig 99% Licht	

Aanvraagnummer:

AVD801002017831

	Andere vogels (andere Aves) / Zwarte mees (Periparus ater)	1.500	1% Matig 99% Licht	
--	---	-------	-----------------------------	--

Voorwaarden

Op grond van artikel 10a1 lid 2 van de Wet op de dierproeven zijn aan een projectvergunning voorwaarden te stellen

In artikel 10, lid 1 sub a van de wet, wordt bepaald dat het verboden is een dierproef te verrichten voor een doel dat, naar de algemeen kenbare, onder deskundigen heersende opvatting, ook kan worden bereikt anders dan door middel van een dierproef, of door middel van een dierproef waarbij minder dieren kunnen worden gebruikt of minder ongerief wordt berokkend dan bij de in het geding zijnde proef het geval is. Nieuwe onderzoeken naar alternatieven kunnen tot gevolg hebben dat inzichten en/of omstandigheden van het aangevraagde project in de vergunningsperiode wijzigen, gedurende de looptijd van deze vergunning. Indien bovenstaande zich voordoet dient aanvrager dit in afstemming met de IvD te melden bij de CCD. De CCD kan in een dergelijke situatie aan de vergunning nieuwe voorwaarden verbinden en gestelde voorwaarde wijzigen of intrekken.